

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisati se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izvan Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto; \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oblopanju n. pr. (maja 31—1920) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je pravočasno, da se vam ne ustavi list.

MESTNI OČETJE BRIJEJO NORCE IZ DELAVCEV.

Zgodilo se je v nekem mestecu v Zapadni Virginiji, da so delavci prosili, da jim mestni očetje dovolijo vporabo kole za delavski shod, na katerem je imel govoriti L. F. Sprouse, organizator organizacije kurjačev in oljarjev. Na to vljudno vprašanje so pa dobili odgovor, da je šolski svet oddal dve šoli v bližini podjetja American Gas & Electric kompanije v najem tej kompaniji za dva mesca poletni. Ako delavci vseeno žele zborovati, tedaj naj se obrnejo za dovoljenje na kompanijo, proti kateri nastopajo, da se ji ne oddajo šolska poslopja v najem.

Odgovor sam na sebi pove, komu služijo mestni očetje in šolski svet. Seveda niso gospodje tako govorili z delavci, ko so kandidirali. Takrat so bile njih besede sladke in medene; obljubili so vse delavcem, kar so zahtevali. Volitve so končane in kompanijski podrepaniki bodo obdržali svoja mesta do prihodnjih volitev, kajti izvolila jih je večina in je ljudska volja, da zdaj ljudstvo trpi, ker je naselilo sladkobesednikom, ko je imelo moč, da preprači njih izvolitev.

Ali se bo delavstvo kaj naučilo iz tega dogodka? Ali bo spoznalo resnico, da je delavstvo tepeno, če je organizirano samo strokovno, zanemarljivo pa politično organizacija? Trustovci in profesionalni političarji se smejejo delavcem, celo norčujejo se iz njih, dokler njim prepuščajo politično moč, sami se pa organizirajo le strokovno.

Ce bi bili delavci tako politično organizirani, kot so strokovno, bi se ne dogajale reči kot v zapadnovirginjskem mestu, ker bi delavci sami odločali, komu je na razpolago šolsko poslopje; ljudstvu ali pa kompaniji, za katero garajo delavci.

Kdor z mečem končuje, bo z mečem končan. — S temi besedami je Krist posvaril sv. Petra, ko se je prenatil in je z mečem odsekal velikemu hlapcu uho, ko je videl, kaj uganjajo z njegovim učiteljem. Ali zdi se, da gospodje v Jugoslaviji, ki pravijo, da so Kristovi namestniki ne verjamejo več v te Kristove besede.

V vasi Ljubešici na Hrvatskem so se kmetje pripravili s svojim župnikom Štefanom Tomaškovičem zaradi posesti nekega sveta. Ko je fajmošter ogledaval njive, se je sešel s vaščani in se pričel takoj pripraviti z njimi. V sveti jezi je mož, ki je trdil, da je namestnik onega na zemlji, ki je učil, ne nosite zakladov za svojim pasom, ker jih moli in rja žro, potegnili samokres in obstrelili nekega kmeta. Kmete je ta napad tako ujezil, da so planili na fajmoštra in se je spoinilo svarilo, s katerim je Krist posvaril svojega vročekrvnega učenca Petra.

Očividno je imel fajmošter namen ubijati in moriti, ko je izstrelil samokres na svoje župljane. Sploh je že slab zgled, če hodijo tisti oboroženi okoli s strelnim orožjem, ki imajo oznjanjevati ljubezen in mir. Ali to bi se dalo še opravičiti z izgovorom, da zdaj pohajajo in se klatijo po Jugoslaviji po končani vojni sumljivi elementi, ki strežejo drugim ljudem po življenju. Ali dogodek govori, da je fajmošter drugim stregel po življenju, ker je prvi izpalil samokres na župljane in je s tem izvalil pretep, ki je končal na ta način, da je provokator obležal mrtev na tleh.

Klerikalni listi v Jugoslaviji silno stokajo zaradi moralne propalosti jugoslovanskega ljudstva, ali stare pravilo pravi, da učenci niso nič boljši od učitelja. Če fajmoštri hodijo okoli oboroženi s samokresom in streljajo kar na svoje farane, ali naj potem pričakujemo, da so farani boljši od fajmoštrov v moralnem oziru?

Kako podjetniki drže svojo besedo. — Trgovske zbornice na Francoskem se trudijo, da povzročijo preklic zakona za maksimalni osemurni delavnik, ki je bil lani sprejet ob tem času. Svojo zahtevo zagovarjajo trgovci in podjetniki, da je preklic te postavne nujno potreben v interesu produkcije.

Delavci sklicujejo protestne shode, na katerih protestirajo proti preklicu. Delavci izjavljajo, da je Francija daleč zaostala v socialnem zakonodajstvu, da delavci to producirajo v osmih urah, kar se lahko producira v devetih.

Lani je bil spomin na vojno še presvež, in podjetniki in trgovci se niso drznili nastopiti proti osemurnemu delavniku. Zdaj mislijo, da je vojna že pozabljena reč in bi radi upregli delavce v stari jarem.

KAKO JE KONČALA KAMPANJA PROI PROFITARJEM.

Nadaljevanje s 1. strani.)

Če, drugi so pa prejeli od onega do devetdeset dni zapora. Zanimiva so pa vprašanja in odgovori, ki so zabeleženi v zapisniku in najzanimivejši del zapisnika je najbrž tale:

Senator Kenyon: — Ali so šli v ječo veliki profitarji, ali samo mali?

Figg — Oboji.

Kendrick: — Imenujte velike profitarje, ki so šli v ječo.

Figg: — Poslati bom moral podatke h komiteju.

Kenyon: — Ali ste res poslali prave velike profitarje v ječo?

Figg: — Ne vem, če je šel kateri teh v ječo, ki jih vi imenujete velike profitarje.

Kenyon: — Well, kateri veletrgovci, ki prodaja na drobno?

Figg: — Eden v Georgiji, toda spominjati se ne morem njegovega imena.

Figg je dejal, da sta bila dva profitarja poslana v low v ječo, več v Minnesoti, toda spominjati se ne more. Ko so prinesli zapise, niso izkazovali, da je bil sploh kateri profitar v omenjenih državah obsojen v ječo.

Senator Pomerene: — Ali lahko poveste, kakšne pretirane cene so zahtevali za čevlje?

Figg: — Ne, ne moremo. V nekaterih občinah smo našli cene pretirane, v drugih zopet ne.

Kenyon: — V katerih občinah niso pretirane?

Figg je imenoval Georgijo in Pennsilvanijo, v katerih je vlada znižala življenske troške.

Senator McNary: — Torej konzument lahko kupi čevlje in sladkor v Georgiji ceneje kot v Alabami?

Figg: — Ne rečem, da je to res glede sladkorja, toda praktično se lahko kupijo vse druge potrebščine ceneje.

McNary: — Vatevi čevlje in obleke?

Figg: — Da.

McNary: — Za koliko ceneje?

Figg: — Tega vam povadati ne morem.

Senator Kenyon je imenoval United Drug kompanijo, United Fruit kompanijo, Corn Products kompanijo, American Leather in Hide kompanijo, Brown Shoe kompanijo, International Paper kompanijo in American Linseed Oil kompanijo kot korporacije, ki so od leta 1917 večkrat pomnožile svoj profit. Vprašal ga je, če smatra te kompanije za profitarje. Figg je odgovoril, da bi mogla odgovoriti na to šele preiskava.

Senator Kenyon: — Ali ne mislite, da gre današnji nepokoj največ na rovaš profitarstva?

Figg: — Zelo obširno.

Figg je dodal in tolažil, da ima neki drugi Palmerjev pomočnik, sodnik Ames, kontrolo nad rudniškimi podjetniki, ki producirajo premog.

Senator McNary: — Njegova jurisdikcija nad kurivom je le v tem, da dvigne tožbo proti rudarjem, če zastavkajo?

Figg: — Oh, ne, on pretresa tudi vprašanje cen.

Senator McNary: — Ali vam je znano, kedaj napravi poročilo?

Figg: — Ne, ne vem, kako daleč je z njegovim delom.

AMERIŠKE VOLITVE IN MEHIŠKO VPRAŠANJE.

Nadaljevanje s 1. strani.)

Palace pa prejema redno tedensko plačo \$30,000 do \$300,000 od ameriških petrolejskih družb.

Edward L. Doheny, predsednik Mexican Petroleum Co., je izpovedal 11. septembra 1919, pred senatnim odeskom v Washingtonu, ki je preiskoval mehiške razmere, da oljne družbe še vedno podpirajo Palseza v njegovi revolti proti Carranzu. V petrolejskih okrožjih Mehike je ves čas Carranzovega režima kar mrgolelo banditizma "generalov", ki so prejemale redne plače in vrhunske orožje in strelivo iz New Yorka. Banditje so imeli nalogo terorizirati prebivalstvo in sabotažiti, tako da je bil vedno nemir v dotičnih krajih. Vseh teh nemirov in sabotaž je pa bil naravno "kriv" Carranza in "Narodna zveza za protekcijo ameriških interesov" je polna od dne do dne vse liste v Ameriki s poročili o "nezmožnostih" Carranzove vlade, ki ne more izrediti roparskih tolp.

Medtem ko so banditje dobili iz Združenih držav denar, dina-

mit, puške in strojnice z vsem potrebnim strelivom — ni mogla priznana vlada dobiti šest let niti enega strelnega naboja. V momentu, ko je ležalo Carranzovo truplo v koturu preluknjano s krogli, ki so jih pripeljale ameriške petrolejske ladje iz New Yorka v Tampico, se je nabajalo v newyorskem skladišču 12 milijonov strelnih nabojev, ki jih je naročila in plačala Carranzova vlada, toda dobila jih ni nikdar. Naboji leže v New Yorku že šest let in ves ta čas je morala mehiška vlada plačevati stanarino od skladišča, ker ni smela nabojev odpeljati v Mehiko. Vsi protesti in prošnje so bile zastojne. Enako je bilo tudi drugod v inozemstvu. Kjerkoli so zastopniki Carranzove vlade poskušali kupiti strelivo za mehiško armado, ga niso dobili nikjer; interesi, ki so blokirali Mehiko v Združenih državah, so jo blokirali v vseh drugih državah. Istočasno so pa banditje v Mehiki prejemale orožje in strelivo brez ovir, samo če so ga hoteli vporabiti proti mehiški vladi.

IZPOR KUHARJEV IN NATAKARJEV V ARIZONI.

Tucson, Ariz. — Tukajšnji restavratelji in hotelirji so izprli kuharje in natakarje, ker hočejo obratovati svoja podjetja samopano. Organizirani delavci pravijo, komur tekne stavkokaška jed, naj kar obiskuje restavracije in hotele, v katerih pripravljajo jedila nezaprženim ljudjem, kajti streznili se bodo, kadar bodo plačevali zdravniške račune.

PODJETNIKI ZNAJO!

Stearns, Ky. — Komaj so kompanije povikale mezdo tukajšnjim rudarjem, že so povikale tudi oca življenskim potrebščinam v svojih prodajalnah, tako da so rudarji prišli iz dejka pod kap.

Rudarji so zaradi te kompanijske nesramnosti sklicali shod, na katerem so sprejeli ostro protestno resolucijo. Seveda bi rudarji najbolj uspešno nastopili proti kompanijskemu oduštvu, če bi ustanovili svojo konzumno prodajalno. To bi bila batina, ki bi kmalu spametovala kompanije, da take metode ne drže v času, ko se delavstvo probuja.

BANDITJE SO ODNEŠLI BOGAT ELEK.

Chicago, Ill. — Trije banditje so ustavili tri uslužbenec B. Cobna, trgovca z usnjem, in so jim odvzeli tri tisoč šest sto dolarjev, ki so bili namenjeni za izplačevanje delavke mezde. Rop je bil izvršen vprič več pasantov opoldne. Izvršen je bil tako hitro da ljudje še vedeli niso, kaj se je zgodilo, ko so že banditje s plenom sedeli v avajem avtomobilu in se odpeljali.

MILICA POSVAHA PROTI STAVKARJEM.

Bristol, E. I. — Zaradi provokacije od strani stavkokašev je nastal pretep med štrajkarji in stavkokaži. Governor Beekman je odposlal milico v mesto, da vdrže red. Na stavki je pri National India Rubber kompaniji nad štiri tisoč delavcev.

ZA ODPRAVO VOJNIH ZAKONOV.

Washington, D. C. — Kongresnik Connally, demokrat iz Teksasa, je 28. predložil resolucijo v poslanski zbornici za odpravo protipostopna postavne in vseh drugih zakonov, ki se tičejo zadnje vojne.

INOZEMSTVO.

Generalna stavka na Irskem.

Belfast, Iraka, 31. maja. — Kongres irških strokovnih unij je sklenil pomagati stavkajočim železničarjem in pristaniščnim delavcem, ki hočejo preprečiti razvažanje britskih vojaških čet in streliva. Centralni izvrševalni odbor je izjavil, da boj železničarjev in pristaniščarjev je boj vsega delavskega razreda na Irskem.

Položaj na Irskem je isto slab.

da je Lloyd George sklicel za danes izredno sejo kabinete, na kateri bodo razpravljali, kaj je storiti vpriču groneče generalne stavke irskega delavstva.

50 oseb utonilo na Anglaškem.

Louth, Anglija. — Vleč silnega naliva dežja v soboto ponoči je naglo narasla rečica Lud in poplavlila Louth. Voda je odnesla petnaest hiš, v drugih pa zalila spodnje prostore. Okrog 50 oseb je izgubilo življenje.

Francoski pobli 1200 Turkov.

Carigrad, 31. maja. — Francoske čete v Gileiji (Mala Azija), ki so zadnje tedne dobile veliko pojačanje, so v petek napadale in reokupirale Aintab. Tukajšnji francoski stan je prejel poročilo, da je bilo v boju za Aintab ubitih 1200 Turkov. Francoski imajo v Siriji 40,000 mož.

Turški revolucionarji smagujejo.

London. — Iz Turčije prihajajo vznemirjajoče vesti. Situacija je kritična in konflikt med četa-

mi Mustafa Kemala paše in Angliji je neizogiben. Kemal je s svojimi revolucionarji gospodar azijske strani Dardanel in obale Marmorskega morja izvemli nekaterih izoliranih krajev, ki so v rokah britskih posadk. Iz Carigrada javljajo, da turški vojniki in žandarji stalno uhajajo v Anatolijo in stopajo v Kemalovo armado revolucionarjev.

Carigrad, 30. maja. — Turški vstali so okupirali vse ozemlje, ki obdaja Izmid na vzhodni obali Marmorskega morja in zdaj se že nahajajo na robu mesta, v katerem so angleške čete. Turška kršarka "Sultan Javuz Selim" (bivša nemška križarka "Goeben") je zapustila Izmid in odplula v Carigrad. Sulejman Šefik paša, poveljnik sultanovih čet, je dezertiral in odšel v Angoro, kjer je sedaj vlade Kemalovih vstavev.

Grški kralj je govori francoskega grofa.

Pariz. — Grški kralj Aleksander, ki se mudi v Parizu na obisku svoje morganatične žene, je zadnji petek trčil s svojim avtomobilom v avtomobil francoskega grofa Kergarionja. Grof ima obe roki zlomljeni in na glavi je nevarno poobil; ranjena je tudi grofova žena in njegov sin. Kralj je sam vozil avtomobil.

Vahodna sibirski republika stopa v življenje.

Harbin, Mandčurija, 25. maja. — Vsa znamenja kažejo, da bodo zavezniki z Japonsko vred priznali vzhodno sibirski republiko, katere sedež je v Verhneudinsku okraj Bajkalskega jezera. Meškova vlada je že priznala novo republiko. Ljudstvo v Sibiriji podpira novo državo izvzema ruskih reakcionarjev, ki se zbirajo okrog kozakške glavarja Semenova v Oiti. Semenov ekustira še samo zato, ker ga podpora Japonci. Če Japonska prizna novo republiko, sklene mir s Rusijo in odtegne pomoč Semenovu, ne bo njegova banda obstala deset dni.

Kam se obrnejo Litvinci?

London. — Vdopni iz Berlina je namignjeno, da bi ruski boljševiki ponudili Litvincem mesti Viino in Grodno, ako napadejo Poljake s severa. Litvinska delegacija je v Moskvi, kjer se vrše mirovna pogajanja z Rusijo.

Francoski hočejo večje odškodnino.

Pariz. — Zadnji petek je bila v francoski zbornici vroča debata o nemški odškodnini. Neki poslanec je dejal, da Anglija ne zasluži 25 odstotkov odškodninske vsote in da je 55 odstotkov premalto za Francijo; zahteval je, da se zniža delež Anglije in poveča francoski delež. Millerand je silovito kritikal versalsko pogodbo in dejal, da Francija ne sme zaupati nikomur kot le svoji armadi; dodal je, da bodo francoske čete ponovno okupirale nemška mesta, ako ne bo pogodba do pičice izpolnjena.

Vojna na Irskem.

Dublin, Irski. Vojna z ognjem in bombami se nadaljuje na južnem Irskem. Iz Limericka javljajo, da je bila v petek ponoči razdejana železnica na več krajih in promet je vledetega disorganiziran. V Kilmallocku so sinfajnovci napadli policijske barake in v bitki, ki je trajala pet ur, sta bila dva policista ubita in pet ranjenih. Dva civilista sta zgorela, ko so napadaleci z bombami zažgali barake.

Italijani ispraznili Albanijo do obale.

Rim. — Italijanske čete, ki so poldrugo leto teorizirale Albance, so zadnji teden ispraznile južno Albanijo in druge notranje kraje in se umaknile k obrežju. Skader je še v rokah italijanske posadke. Italija neče, da bi Srbi ekupirali Skader, kar bi se gotovo zgodilo v pol uri, po odhodu italijanskih čet.

Skadarski postala bitli krojač.

London. — Iz Amsterdama javljajo, da se je bivši nemški kaiser ločil krojaškega dela. Reče vzorce za nove obleke, s katerimi namerava napolniti svoje garderobo, in poročevalce pravi, da je Viljem "začel dobro". Poročevalce dostavlja "Kahana škoda, da je Viljem zgrešil svoj poklic. Kot cesar je bil notoričen, toda lahko bi bil dober krojač."

DOPISI.

Racine, Wis. — V zadnjem mojem dopisu sem prosil, da bi se pogovorili, da bi se povečalo naše glasilo "Prosveta".

Ko dohim list Prosveto v roke, opazim veliko gradiva, pa malo čitiva. To se meni zdi zelo poniževalno za članstvo SNPJ.

Is starega kraja dobivam razne časnike, katere zelo pazno prebiram. "Slovenski narod" piše, da je zopet tekla kri, "Jugoslavija" piše, da je nekaj pomenljivega in "častiti" Slovence, glasilo klerikalne bande, joka in evili, da so boljše napadi nekoga duhovnika, ki je prišel podeljevat umirajočim delavcem, ki so se valjali v krvi, zadnja svetotajstva, in ga pretepli, da je bil ves črn in zatečen.

Moj sorodnik mi piše, ki je bil sam navzoč pri teh dogodkih, da se je klerikalna vlada kar veselila teh demonstracij in da je izjavila, da bo že ona pokazala nepokornim delavcem, da bodo spoznali kaj je "gospod" in kaj je Bog.

Torej mesto kruha, da avinčep, ke in pusti streljati na lačne delavce. Devet mrtvih, nad 40 ranjenih. Kaj bomo rekli ameriški Slovence! k takemu dogodku!

Ameriški Slovence zbiramo skupaj naše s krvavimi žulji zasluženo nove v namen, da bi ohranili slovenski narod pri življenju ter mu pomagali, da se opomore in da se mladina ohrani, da pomoremo bednemu našemu narodu do obstanka, in v "svobodni" Jugoslaviji pa streljajo in ubijajo nedolžne otroke v naročju starišev. Ko človek čita take vesti, mu mora srce obstati vzpričo takih brutalnosti.

Kaj naj storimo ameriški Slovence! Ali naj zatismo oba očesa? Ali naj prezremo taka hudo delstva? Hočemo čestiti in spoštovati še nadalje klerikalno bando in nje privržence, ko vidimo, kaj delajo z našim narodom v stari domovini. Kristus je učil: "Bodite usmiljeni, da boste dosegli usmiljenje". Ali klerikalci, ki so vzeli v najem oznanjevanje Kristusovega nauka, posnemajo svojega učnika? Ne. Kristus je nadalje učil: "Ne ubijaj", "Kdor napada z mečem, bo z mečem pokončan". In to še vedno ponavljajo, toda delajo pa drugače. Hl-navci so prve vrste in zločinci. Lahko si jih ogledamo, kako izpolnjujejo te nauke! Najlepšo priliko imamo ravno sedaj.

V ljubljanskem "Slovenec" dne 24. aprila sem čital dopis nekoga zagrizenega klerikalnega podrepnika, ki zagovarja klerikalno vlado in hoče svaliti vso krivdo na stavarke. On piše: "... Te vrstice napišem radi tega, ker hočejo železničarji spraviti v svet, da smo mi klerikalci zakrivi, da je prišlo do rabuke in do prelivanja krvi. Ne, mi nismo nikakor krivi, pač pa štrajkarji, ki so se postavili demonstracije, ki je bila že po naši vladi prepovedana, torej po dr. Brejcu in oni so mislili vlado s silo prekuiniti itd." Sece jih boli, toda prepozno je, dobili so sramoten pešat na svoje čelo, katerega se ne bodo nikdar iznebili. Toda dan plačila bo prišel in delavci bodo obrčunali z bratomorci ob volitvah, katere klerikalna vlada ne bo mogla več zadrževati.

Iz vseh klerikalnih listov razvidimo, kako slabo vest imajo klerikalci in se perejo in perejo, toda zaman. Zamoreca je nemogoče napraviti belega. In klerikalci sami tirajo priprosto ljudstvo v boljše življenje in komunizem ter usilnostim, ker ne vpoštevaajo želje stradanega ljudstva. Klerikalna stranka sebi kopije grob,

v katerega bo legla v najkrajšem času.

Rojaki širom Amerike, protestirajo proti takim nasilstvom v v stari domovini in dajte vedeti našim bratom v stari domovini, da čutimo z njimi v njihovem pravičnem boju za človeške pravice. Ne smemo jih pustiti osamljene, da ne bodo omagali v težkih urah preizkušnje.

Rojaki v starem kraju pa morajo zahtevati, da se loči cerkev od države, da ne bo noben duhovnik imel pravice do nobenega javnega urada in da se sploh ne bo smel vmešavati v politiko. Duhovni naj opravljajo svoje posle in naj se držijo onega nauka, katerega je izdal Kristus, ko je rekel: "Moje kraljestvo ni od tega sveta." In ako bodo to naredili, jih bo ljudstvo spoštovalo in čislalo. Ako bodo pa hodili po sedanjih poti, izgubili bodo še to zaupanje pri ljudstvu, katerega imajo.

Velika večina duhovnikov sploh gleda samo na danar in ko ga dobi, se norčuje iz darovalcev. V dokaz temu naj navedem slučaj, ki sem ga sam doživel. — Ko sem bival v starem kraju na obisku — pred vojno seveda — sem se nekoč podal na železniško postajo nekje na Dolenjskem, ker sem moral iti v Ljubljano po nekkih opravkih. Ko čakam na vlak na postaji, opazim v čakalnici nekoga mladega kaplana in nekoga trgovca. Kaplan je med pogovorom s trgovcem pričel tudi zelo obirati ameriške Slovence, posebno one, ki pridejo iz Amerike. Bekel, je da so popolnoma izgubljeni in zelo neolikani in prevzetni. Pri tem je pa s smehom pripomnil, da pa so zelo dobrobrerani. Ko je on otreboval mašni kelih, je pisal v Ameriko, odkjer je dobil v najkrajšem času celih tisočdvesto dolarjev. Ker sem jaz blizu njiju stal in slišal ves pogovor, je trgovec opozoril kaplana, da sem tudi jaz Amerikane. Nato je pričel ta kaplanče obirati ameriške Slovence v nemškem jeziku. Razumel sem ga tudi sedaj in premagoval sem se le valed navzočnosti moje sestre in brata, da nisem poyedal temu mlečnozobnemu kaplanu nekaj pšestih. Sklenil sem pa od tedaj naprej, da ne darujem nišesar več za kako cerkev. — Jož Radelj.

Chicago, Ill. — Prihodnja redna seja društva "Nada" št. 10? SNPJ se ne vrši prvo nedeljo meseca junija ampak drugo nedeljo meseca junija, t. j. 13. v uredniških prostorih "Prosvete". Pričetek seje točno ob drugi uri popoldan. — Ker imamo na ti seji več zelo važnih točk rešiti, pozivljem, da se članice udeležijo te seje v polnem številu. — Seja je preložena na drugo nedeljo valed tega, ker slovensko dramatično društvo v Chicagu vprizori prvo nedeljo meseca junija dramatično predstavo in ker nekatere članice našega društva sodelujejo pri tej predstavi. — Apeliram na članice da se udeležijo predstave slov. dramatičnega društva v obilnem številu, ker je vprizoritve zelo zanimiva. Vstopnice se dobijo pri društveni tajnici. — Nadalje opozarjam članice tega društva, da je za mesec junij izredni društveni asessment 50c za pokritje društvenih stroškov. Opozarjam članice na sklep zadnje seje, da mora plačati ta izredni asessment sleherni

Članica sicer je po pravih suspendirana za en mesec. — Mary Udovih, tajnica.

POZOR SLOVENCI!

Podam grocerijsko trgovino (Groceries Store) z vsem blagom vred, hlev in dva konja, lepa prilika za podjetnega Slovenca. Tu živi precejšnje število Slovencev oziroma Jugoslovanov, ki lastujejo svoje domove. Vse to prodam valed moje bolezni, ker sem hrom in mi ni mogoče opravljati težka dela. Torej če katerega veseli, naj se hitro obrne osebno ali pa pismeno na lastnika:

JOHN DRAP, EXPORT, PA. P. O. Box 79, Station White Valley.

Sedaj lahko naročite list "Prosveto" svojem v stari domovini. Letna naročnina \$7.00 za pol leta pa \$3.50.

KRETANJE PARNIKOV ZA JUGOSLOVANE IN CENA VOZNIH LISTKOV.

Table with 2 columns: Destination and Price. Includes entries for BRITANIJA, GIUSEPPE VERDI, PESARO, ITALIA, PATRIA, PANONIA, PROVIDENCE.

EMIL KISS, BANKIR

133 Second Avenue, NEW YORK, N. Y. Vstanovljen 1898.

Besednjak

je najbolj potrebna knjiga pri učenju tujega jezika. Če želite pomnožiti Vašo nalogo angleških besed, si boste naročili najnovjši

ANGLESKO-SLOVENSKI BESEDNJAK, ki ga je sestavil dr. F. J. Kern.

Obseg 25.000 angleških besed s slovensko izgovarjavo in točnimi slovenskimi izrazi. Knjigo boste rabili celo življenje. CENA 5 dolarjev. Naročite na sledeči naslov:

Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Naročila priložite denar, ček ali Money Order.

Premislite dobro, kam boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnje listko.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakoni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepridkakovane zapreke starim izkušenim in pramočnim trdkam; kako bo pa malim nezakusnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatev se zadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno seganjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Table with 2 columns: Amount and Rate. Includes entries for 300 kron, 400 kron, 500 kron, 1000 kron, 5000 kron, 10000 kron.

Označenostne cene so veljavne do dne, ko se naslednje izpromenijo brez nadaljnjega naznanila.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER, New York, N. Y. 82 Cortlandt St.

Splošna tonika. Ničde ne bo oporekal izjave, da je splošno zdravje odvisno največ od pravilne prebave. Če je prebava slaba, potlačena ali nezadostna, se razvijejo druge bolezni. Vsakdo izmed nas bi moral torej biti sprezen in gledati, da je prebava redna.

Severa's Balsam of Life. (Severov Življenski balsam) je zaželjena tonika, ki je maza, da deluje najuspešneje. Ta balsam je splošni stimulant in je dokazal svojo vrednost v zdraviljenju opebrav, dispneje, pomanjkanja tkiva, navade zabavnosti in splošno hujajoče stanje. Cena 85 centov in 40 danka. Napredaj v vseh lekarnah.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 8. aprila 1906. GLAVNI STAN: 3857-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODESK. Predsednik: Vincens Cahhan, podpredsednik: Angus Hrust. Poročni ODESK. John Underwood, predsednik, 408 May St., Springfield, Ill.

Zdržitveni odbor. PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORSKE SE NARLOVE: Šolske tablične S. N. F. J.

POZOR! — Korespondenca z gl. uredniki, ki deluje v glavnem uradu, se vrši tabele. VSA PISMA, ki so namenjena na naše gl. predstavnika se naslovijo Predsedništvo S. N. F. J., 3857-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!

Sedaj lahko zopet pošljete direktivo v stari kraj preko BABELA, TROTA ali BUBROVNIKA. Parobrodar in veljaže hitro dobite pri nas in New Yorku do vaših vaših mest v Jugoslaviji.

Mi vam predložimo vaše družine in sorodnike in stari kraja v Ameriko, ter izplačujemo vse potrebne stroške.

Obilježje in hrupljavo denarne pošiljatev se izplačujejo vsak dan v najkrajšem roku in hitro, kar se hitro sprejme odstranjen.

Brzojavni stroški znašajo od \$2.50 do \$3.50 od vsake pošiljatev, ne glede na to, kolika je prota.

Neposredna sveto s najugodnejšimi cenami v domovini, kakor tudi nad dvajsetdnežno stalno omogočajo nam pošiljati denar vsake osebe kot kjerikoli drugje.

Kupite bančne zahvalnice (Drafts) denar, da si zagotovite vsako stvar za potovanje!

Najboljše in najboljše nasveti v vaših starih lahko dobite brezplačno, ako se obrnete na našo pisarno na naslov: In pod državnim nadzorstvom obstoječa tvrdila.

EMIL KISS BANKIR, 133 Second Ave., Corner 5th St., New York, N. Y.

Najceneje in najhitreje

pošiljanje denarja v stari kraj, se obavlja potom čeka (draft).

VSE KAR JE POTREBNO JE TO: Mi vam pošljemo ček in vi ga sami pošljete naslovljeno, in on pa kadar ta ček dobi, gre enostavno do najbližnje hranilnice, banke in tam dobi denar za ček.

Čeke izdajamo na vse večje banke v Jugoslaviji. Pošljamo denar tudi potom in hrupljavo. Naša cena je vedno najnižja.

Pošljamo denar tudi v domovino za uloge v hranilnice zia vse za vse hranilnice v Jugoslaviji, ter dobimo za vse uložne knjižnice v kratkem času.

Prodajamo parobrodne listke za vse proge. Našim potnikom preskrbimo vse potrebne listine brezplačno. Vam predstavljamo stroške in stari kraja v Ameriko, ter opravljamo vse notarske posle kot: uradne spise, pooblastila, pogodbe, i t. d.

Prejete osebe, ali pa nam pišete za pojasnila.

NEMETH STATE BANK

JOHN MEMETH, president. 10 E. 22nd St. New York, N. Y.

Severa's Kidney and Liver Remedy. (Severovo zdravilo za obdela in jetna) se uporablja in dajejo terenti ne kot listilo in preprečuje pri vsajše obdela in jetna, za resnično vodo, umazano, odlično vodo, steklo nogo in za boljšino v hrutu. Cena je 75c in \$1.25, ter 3 do 5 centov davka.

Dober liniment. bi morali imeti v vsaki hiši vedno pri rokah za vsak slučaj nujne potrebe ali ponoreče, praek, ostekline in enakih bolečin. Naša lastna skušnaja nas učil, da se vam dobro izplača imeti to zdravilo pri rokah in sicer že preizkušeni liniment poznani povsod pod imenom

Severa's Gothard Oil. (Severova Gothardova olje). To je le počenalo svoje vrednost pri zdraviljenju revmatizma in njegovih posledic, pomaga pri osteklinah, odlično hrupljavo in vseh vrstah bolečin, ki so posledice revmatizma. Njena posebnost so vsajše dober vodo in jetna. Počistite svo steklenico tega zdravila ob vsaki prvi priliki. Cena je 50c in \$1.25, ter 3 do 5 centov davka.

ROJAKI! Naročite si na knjige prvih pet knjig je tri dolarje. Ako kaj drugega želite, pišite na našo pisarno na naslov: Frank Aleš, 2124 South Crawford Ave., Chicago, Ill.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

POZARNA KATASTROFA NA GLAVNEM KOLODVORU V LJUBLJANI.

Na čuvajskem stolpu št. 1. pri prelazu Martinove ceste in južne železnice sta zapazila čuvaja Senegašnik in Karl Petrin, gost dim, dvigajoč se iz voza, katerem so bili natovorjeno pločevinski sodi nafte. Javila sta premikalnemu in prometnemu osebju glavnega kolodvora! "Na 16. tiru nekaj goril!"

Kretnik Anton Šušteršič je takoj odhitel na javljeno mesto ter opazil pretečo nevarnost. K ostalim petrolejskim rezervoarjem priklopljeni voz, ki je bil natovorjen s polnimi sodi nafte, je začel takoj odpenjati in klicati na pomoč ostale tovaršice. Vse premikalno in drugo osebje, uvidevajoč kritični in katastrofalni položaj, je z vsemi silami pogrnalo in premaknilo železniški voz dalje na izolirano mesto. Med premikanjem je bila prva eksplozija, pri kateri pa ni bil nikdo navzočih železničarjev poškodovan. Železničarji so potem voz podložili.

Bil je grozen prizor. Gosti dimi so se valili proti nebu. Močne, vroče eksplozije so od trenutka do trenutka odmevale ter metale sode visoko v zrak in daleč okoli.

O položaju takoj obveščena požarna brigada je dospela v najkrajšem času na lice mesta ter začela z vsemi naporimi silami obsežno rešilno akcijo. Med požarovalnimi gasilci pa je druga velika eksplozija zahtevala človeške žrtve.

Pločevinasti, debeli kosci nekega eksplozivnega sodr so leteli tudi proti barakami v bližini prelaza Martinove ceste. Tam so stali gasilci z vodovodnimi cevmi. Ti kosci so prileteli med gasilce in povzročili težke žrtve.

Velik kos pločevine je zadela z vso silo gasilca Alberta Žargija v prsa in trebuh. Bil je na mestu mrtve. Žargi je po poklenu tapet-

nik ter stanuje na Poljanski cesti št. 15. Njegova žena je nekaj minut prej njemu hotela donesti večerjo pred Mestni dom ter se je z rešilnim vozom odpeljala na kraj nesreče. — Gasilec Maks Levec, hišnik meščanskega imovina na Pogačarjevem trgu, je smrtno nevarno ranjen v glavo. — Lahko so ranjeni gasilec Klanjšek Maks, Perme Ivan in Zgonec Anton.

Industrija propada. — Ze te dni bodo morali ustaviti obrat pri zadnjem plavžu na Jesenicah, če ne nastopi v dobavi surovin nepričakovana izprememba. In kakor je to na Jesenicah, povsem enako je tudi drugod. Ze doslej se je takorekoč zmanjšala konjuntura v obratih, ki so poslovali za silo vsaj kmalu po preobratu, več nego za petdeset odstotkov, tako da obratujejo le za silo. Primanjkuje jim surovine, premog, trg (ker je zaprt) in tudi produkcijski pomočki, stroji in druge potrebščine.

Opozarjali smo že večkrat na ta nedostatek, svetovati, kaj se naj napravi, toda zgodilo se ni ničesar. Poldrugo leto imamo že to državo, ki jo imenujemo Jugoslavijo, toda o konsolidaciji, o trgovinskih pogodbah, o sistematični ureditvi narodnega gospodarstva je skoro prav tako malo govora kakor prvi dan po preobratu.

Kaj misli merodajna gospoda? Nič! Ali se le igra z usoda ljudstva? Kdo naj odgovori na ta vprašanja? Do besede so prišli do danes v državi kmečjemu le bankirji, ki trenutno izkoriščajo položaj in sfero, v kateri se da, kaj zaslužiti. Na sistematično delo, na osnovo oziroma vzdrževanje obstoječe industrije, pa ne misli nihče. To je velika napaka; velika naloga je to obnem, katere politični kričalci niso večji.

Treba volitve, treba delovnih moči ljudskih zastopnikov, še ne skrhira vsa naša industrija. Z dosežanjo meščanske politično hujškarje ne pridemo nikamor — samo še v večjo bedo. Prvi maj v Ljubljani. Letošnjega prvega maja delavstvo ni slovesno praznovalo, kakor druga leta. Posvetilo je ta dan delu. V

vseh obratih se je delalo. Naše zavodno delavstvo je na tistem slavnem prazniku prvega maja, sedmimo padlih žrtev delavske solidarnosti in namenilo zaslužek tega dne svojem nevarnim žrtvam. Krasen dan je bil letošnji prvi maj. Po Ljubljani običajne živahnosti posebno dopoldne. Cestni železničarji so okinčili svoje vozove z zelenjama. Mir se ni kalil, tudi pijanih verižnikov zvečer ni bilo slišati na ulicah. Po noči krasna mesečina, Ljubljana pa je kakor izumrla. Vse mirno. Le tu-patam temna senca stražnika ob voglu, ki pristopi k zapoznelemu se neznanecu in ga opomni, da je policija prepovedala ostajati preko desete ure od doma ter da se morajo hišna vrata zapirati že ob osmih, ko je še jasen dan.

Jezikovno vprašanje na ljubljanski univerzi. V "Slov. Narodu" je priobčil inž. g. S. Ferjančič razpravo o gornji temi. Ena struja, piše, hoče, da obdrži Sloveni jezikovno in kulturno samostojnost, naj goje na večne čase svoj slovenski jezik in svojo kulturo, humanistično in realno, v slovenskem jeziku. (Za tako rešitev so, pravi dalje, slovenski konservativci in starejša slovenska inteligencija.) Druga struja — slovenski naprednjaki in mlajša slovenska inteligencija — bi rada, da bi se Slovenci, Hrvti in Srbi stopili v en enoten jugoslovanski narod z enim jezikom, ki bi ne bil ne slovenski, ne srbohrvatski, temveč bi se potom evolucije razvil iz obeh jezikov. Ta narod naj bi gojil kulturo in naj bi se čutil kot popolna enota. Tretja struja pa hoče Slovence sploh posrbohrvatsiti, da bi se potem udeležbo srbohrvatskine v vse urade, spravi slovenščina iz ust meščanskega prebivalstva in potisnila na nivoju v pisavi nerabljenega dialektu. Potom razpravljajna prihajaj g. Ferjančič do zaključka, da bi bilo najboljšje, se odločiti za drugo ali tretjo rešitev jezikovnega vprašanja. (Pri razpravi o o prvi struji meni pisec šlanka, da se s poudarjenjem sinexstva podpira državi opasni separatizem in pa staro slovensko ožkosrčnost.)

HAZNANILO IN VABILO!

Uljudno vabimo na veselico katero riedi društvo "POMOČNIK" šte. 2, S. D. P. Z. v Johnstown, Pa. dne 5. junija, 1920 v Slovenskem Delavskem Domu. Začetek veselice točno ob 7 uri zvečer. Najuljudnejše vabilo vse Slovensko občinstvo vsa sosednja društva in vse posameznike, da se te veselice vdeležo obilnem številu. Bodite uverjeni, da vam v enakem slučaju vrtno, znali bomo ceniti vašo naklonjenost. Še posebno se opozarja vse člani in članice tega društva, da se polnoštevilno vdeležo veselice, član ki se ne vdeleži veselice plača 50c v društveno blagajno. Čisti prebitek veselice je namenjen v našo društveno blagajno, ker društveno blagajno se nahaja v zelo slabem štadiju na finančnem ugledu. Izdatki so mesečno, dohodki pa zelo malo ali skoro nič. VSTOPNINA ZA MOŠKE JE 50 centov, ženske in otroci so prosti vstopnice. Za vsestransko, dobro in točno postrežbo bodo preskrbljeno, sveda ne bo manjkalo tudi sladkoleza, dobri prigrizek in hladilna pijača, kadilci bodo lahko dobili izvrstne smodke, sicer bo na razpolago vseh takih zemeljskih dobrot, ki spadajo v take svrhe. Za izvrstno spremembo korakov na plesišču, da ne bi komu oziroma kateri odrvenele noge, bo skrbel naš dobro znani rojak Frank Kranje, ki bo igral izbrane komade poskočnice na svojo kromatično harmoniko. No kakor se vidi iz programa, bomo imeli dovolj duševnega in telesnega užitka. Torej ta dan vsi k nam na zabavo. Za veliko udeležbo in na veselo snidenje dne 5. junija t. l. se uljudno priporoča in vabi VESELIČNI ODBOR. (Adv.)

ŠIFKARTA iz TRSTA v NEW YORK stane samo \$30.00. Najmanjša svota, kar računajo agenti za karto iz Trsta do New Yorka je \$88.00. Če hočete dobiti svojo rodbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na **MATIJA SKENDER**, javni notar za Ameriko in stari kraj. 5227 Butler St., Pittsburgh, Pa. Prihranil Vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

Ne čakajte!

Prostor na vseh boljših praznikih je več tednov naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem zavarate. Mislite v naprej. **NEW YORK — DUBROVNIK — TRST.** 27. maja — Roehambean, 29. maja — La Lorraine, 2. junija — La Touraine, 5. junija Argentina, **ZA HAVRE ALI CHERBOURG** 5. junija — La Fayette, 8. junija Italia, 9. junija — La France, 19. junija Padunia. Navedeni vozni red je podvržen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede. **Potni listi:** — Potnikom preskrbim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje. **Iz starega kraja** je do sedaj prišlo v Ameriko več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti same svoje sorodnike, mi pišite za tozadevna pojasnila. Za nadaljna pojasnila se obrnite na **LEO. ZAKRAJSEK** 70 — 9th Avenue NEW YORK, N. Y.

POZIV. Pri upravnistvu Prosvete ima pismo iz stare domovine ANTON KOLAR. Pismo je poslano od Anton Trčka, Rokycanova ulica št. 332, p. p. Pisek, Čechy, Čal. rep., Evropa.

MALI OGLASI Classified Advertisements

POTREBUJEMO izdelovalce klobas in za delo v kleti in navadne delavce. **AGAR PROVISION CO.** 310 N. Green Street.

POTREBUJEMO DELAVCE za stalno delo vse leto. Tudi bonus. Pridite osebno ali pišite na: International Lead Refining Co., East Chicago, Indiana ali pa na: Room 534 — 111 West Washington St. Chicago, Ill.

POTREBUJEMO POAMERICANJENEGA SLOVENCA SRBA ali HRVATA za delo v našem skladišču baterij in železnem oddelku. Stalno delo in dobra plača. Oglasite se v Employment uradu: **VESTA ACCUMULATOR CO.** 2100 Indiana Ave. Chicago.

KJE SE NAHAJA? Prejeli smo pismo iz stare domovine, kjer se išče VIKTOR GORUB, nahaja se menda nekje v Chicagu. Stvar je zelo važna in če kdo rojakov ve za njegov naslov, naj to naznani ali pa naj se sam zgleda pri upravnistvu "Prosveta", 2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

POTREBUJEMO IZUČENE DELAVCE za delo pri starem papirju in čunjah. Stalno delo, dobra plača. **EDWARD SIMON** 700 West Erie St.

FARMA NA PRODAJ! Proda se 76 akrov obsegajoča farma, 40 akrov je čistega, 15 akrov je brez porobkov (štipson), 5 akrov je njiva posejana in zasajena s koruzo, krompirjem, kolerabo in raznovrstno zeljenavo, 10 akrov je košenina za košnjo s strojem, 20 akrov ja pašnik ves posejana z deteljo in timotom in na ostalem je pa nekaj lesov dobrega kot za domačo kurjavo. Potem je hlev za 24 glav živine, hiša je 14x24, in še druga poslopja, kokošnjak, svinjak. Ta kmetija je oddaljena od Willarda le 1 1/2 milje, enako do šole, mlekarne, prodajalne in cerkve. Kdor želi kupiti to posestvo, naj se hitro izglasi na naslov: **FRANK BERGANT**, P. O. Box 153, WILLARD, WIS.

RAZPIS SLUŽBE. Slovensko konsumno društvo v Pittsburghu išče izurjenega pomočnika (manager) za svojo prodalno, koje namerava odpreti približno 1. julija. Glavni pogoji so sposobnost, izkušnost in poštenost. V pismih je omeniti, natančno ime in naslov, samski ali oženjen, sedanje zanimanje in zanimanje prešlih deset let. Zmožen mora biti tudi angleščine in knjižgovodstva. Navede naj se ob enem imena in naslove odgovornih oseb, kot reference. Ravno tako naj se tudi navede mesečno plačo s katero bi bil voljen nastopiti službo. Ponudbe naj se pošljejo ne kasneje kot do 15. junija na **JOSEF GRILTZ**, 4438 Stanton Ave. Pittsburgh, Pa.

DOMAČA IZRAVILA katere priprava magr. Knapp, imam vedno v zalogi. Pišite po brezplačni oznaki. **MATE FREED** P. O. Box 172, City Hall Station, NEW YORK CITY.

MALI OGLASI Classified Advertisements

POTREBUJEMO DELAVCE za navadno lahko tovarniško delo. Defa se po 46 1/2 ure tedensko z 10 procentnim bonusom. Pridite na delo takoj, na **350 W. Ontario St. CURTAIN SUPPLY CO.**

POTREBUJEMO DELAVCE za tovarniško delo. Nobene skušnje se ne zahteva. Dobro delo, 47 1/2 do 50c na uro, takoj začetkom. Prilika za napredek. Employment urad odprt od 7:30 A. M. do 5 P. M. **U. S. RUBBER CO.** 2603 Grand Ave.

IŠČEM KOVAČA ki si razume na razna kovaška dela. Plača po dogovoru. Delo je stalno. Plačam od 65 do 80c na uro. Pridite osebno ali pa pišite na naslov: **ANTON ŠUBIC**, P. O. Box 62 Big Piney, Wyo.

HOČETE LI ZASLUŽITI PO \$5.00 NA DAN, TEDAJ PRIDI ZA DELOM NA: 1710 S. PEORIA ST. CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO DELAVCE za delo v tovarni. Nobene skušnje se ne zahteva. Prijazno delovno stanje. Plača 47 1/2 do 50c na uro za pričetek. Prilika za delo od kosa. Employment urad odprt od 7:30 do 5 P. M. **U. S. RUBBER CO.** 2603 Grand Ave., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO možke delavce za lahko tovarniško delo. Nobene skušnje. Stalno delo. **GITS BEOS. MFG. CO.** 1940 S. Kilbourn Ave.

POTREBUJEMO DELAVCE DOBRA PLAČA IN BONUS. Oglasite se pri: **WESTERN FELT WORKS** 2115 Ogden Ave., blizu 22. in Crawford ceste.

ZELO UGODNA prilika za staro moža, ki ni več zmožen za težko delo, se nudi možu lahko delo in dobra plača. **NATIONAL STAMPING & ELECTRIC WRK.** 424 So. Clinton Street.

POTREBUJEMO POMOČNIKE za delo inotraj, samokolničarje, pometanje i. t. d. Oglasite se v torok. **ALBAUCH DOVER CO.** 2100 Marshall Blvd. Vzemite Douglas Park L ali pa 22 st. karo.

POTREBUJEMO DELAVCE za delo v livarni jekla, 9 do 10 ur delo s plačo in pol za nad 8 urno delo. Dobra plača. Tovarna blizu kare, ni nerada. **CHICAGO STEEL FOUNDRY COMPANY,** 3720 S. Kedzie Ave.

POTOP. Zgodovinski roman. Special N. Slonkiewicz. — Poslovni Podrobnosti.

(Nadaljevanje.) "Hvala Bogu!" zakliče kralj. "Meni bi bilo zelo žal zanj... Iz ust tega viteza sem čul nekaj, česar vam ne morem ponoviti, kajti vi vsi bi se nad tem zelo zavzeli. Vrh tega pa je lahko mogoče, da sem nečesa preslišal ter je on izrekel to v vročini. V vsakem slučaju pa, naj si je že temu tako ali tako, me vendar zelo veseli, ker pokazalo se je, da so celo oni, katere smo smatrali največjim sovražnikom, pripravljeni preiti za nas svojo kri." Za mlzo je nastal trušč čimdalje večji. Maršal je pripovedoval, da je poslal našega poslanca k tatarskemu kanu, ki se je šele pred par dnevi vrnil ter prinesel novice, da že stoji štirideset tisoč in nemara še več tisoč mož broječa tatarska trupa pripravljena, da služi kralju, koj ko ta dospe v Lvov ter podpíše dogovor s kanom. Isti poslanec je tudi prinesel novice, da so se Kozaki vsled strahu pred Tatarji vrnili k nekdanji pokorošini. "Vi ste se za vse potrudili, gospod maršal," reče kralj ter vzame v roke bokal in zakliče: "Na zdravje kraljevega maršala, našega gospodarja in prijatelja!" "Ni mogoče, milostljivi gospod!" odvrne maršal. "nikomur drugemu se tu ne sme napivati na zdravje prej, dokler nismo napili vašemu kraljevemu veličanstvu!" Ljudje so obstali z napol dvignjenimi kozarci. Ljubomirski razveseljen in rdeč pa je pomignil svojem maršalu. Na to znamenje so služabniki pohiteli nalivati matvazijo iz srebrnega sodčka z zlatimi obroči. Vsi so pričakovali napitnice gospodarja maršala. V tem hipu je vnesel maršalov točaj dva bokala iz beneškega kristala; enega je podal kralju, drugega pa maršalu, oba napolnjena z matvazijo. Vsi so vstali raz svojih sedežev in maršal je zaupil na vso moč: "Vivat Johannes Casimirus Rex!" "Vivat! vivat! vivat!" V tem hipu so zagromeli znovič topovi, da se je kar zidovje treslo. Plemstvo, gostujoče v drugi dvorani, je priteklo s kozarci; maršal je hotel še govoriti, toda ni bilo mogoče, kajti njegove besede so izginile v neprestanem kriku: "Vivat, vivat, vivat!" Maršala je tako prevzela radost, da so se mu kar iz očij jele sipati iskre. Dvignil je svoj kozarec in je zakričal tako, da so ga celo med trušči slišali: "Ego ultimus!..." Po teh besedah je tresnil s tem dragoceno kozarcem ob svojo glavo, da se je kristal razlodel na sto kosce, ki so evenkljaje padli na tla, ter se je polilo velikaševsko čelo s krvjo. Na ta prizor so val ostrmeli, kralj pa je dejal:

"Gospod maršal, škoda ni toliko vrča, kolikor vaše glave... še jo bomo potrebovali." "Čemu so mi te dragocenosti, ko imam čast gostiti kraljevo veličanstvo v svoji hiši. Vivat Johannes Casimirus Rex!" Točaj mu prinese drugo kupico. "Vivat", klicli so doneli brez prestanka. Zvenket razbitega stekla se je mečal s krikom. Samo škofje niso posnemali maršalov vzgled, ker jim je to brnilo dostojanstvo. Papežev nuncij, ki še ni poznal tega običaja razbijanja stekla ob glavo, se je aklonil k sedečemu poleg sebe poznanskemu škofu ter dejal: "Za Boga! ves sem presenečen... Ne gleda na to, da so vaše blaginjece prazne, je gospod maršal ugonobil takšen vrč, za čegar ceno bi se lahko oborožilo nekoliko polkov ter jih tudi vzdržalo." "Tako je pri nas vedno," odvrne in pokima z glavjo poznanski škof. "Ako kdo goji v srečo naklonjenost h kralju, pokaže a tem, da mu ni žal za nič." Veselje je postalo čimdalje večje. Pri koncu gostije so se čarobno razsvetila grajska okna. "Kaj to pomeni!" vpraša kralj. "Milostljivi gospod!" odvrne maršal, "prosim, da bi pogledali." Po teh besedah je peljal kralja k oknu in kralju se je odkril pred očmi čaroben prizor. Ves dvor je bil osvetljen kakor po dnevu. Nekoliko desetih sodčkov a smolo je metalo josožolto svitlobo na kameniti tlak, posut s smrečjem in iglicami. Ponekde so goreli sodčki z žganjico, razširjajoč naokrog plavkasto svetlobo; v nekatere so nasuli soli, da so goreli rdeče. Sredi te svitlobe so sekali vojaki glave turških možiceljnov ter nabadali prstau na kopje; tam dalje so liptovski psi grizli medveda; na to je metal neki Goral kvišku težak mlinski kamen ter ga lovil s rokami pri padcu. Še le polnoč je napravila konec tem zabavam. Na tak način je sprejel maršal ter pogostil kralja ne glede na to, da so bili švedje še v deželi in ni bil še primeren čas za tako razveseljevanje. VII. Sredi razveseljevanja in gneče od vseh strani shajajočih se novih velikašev, plemstva in vitežtva ni posabil dobri kralj na zvestega služabnika, ki je nastavlil v gorskem jarku pogumno svoje pri švedskim mečem. Precej drugi dan po svojem prihodu v Ljubovje je obiskal kralj ranjenega Kmitice. Našel ga je pri polni zavesti in skoraj vselelega, četudi bledega kakor smrt, kajti slučajno ni imel nobene težke rane, samo krvi je izgubil mnogo. Ko je zagledal Kmitice kralja, se je celo dvignil ter sedel v postelji in kralj mu je jel prigovarjati, naj znovič leže, česar pa ni hotel storiti. "Milostljivi gospod," je dejal, "šes par dni se zasadem konja ter odrinem z vašim dovoljenjem za yami, ker se čutim že popolnoma zdravega." "A vendar so te močno opraskali... To ni nikakva šala, postaviti se sam stoterim po robu."